

Megjelenik minden szombaton

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 40 K

Félre . . . . . 20 K

Negyvégre . . . . . 10 K

Egyes szám 60 fillér.

AZ ÚJKOR

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL:

VII. DOHÁNY-UTCA 84.

Kéziratok ide intézendők.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI MUNKÁSSZEMLE.

A kapitalista erkölce a multban.

Upton Sinclair Iparbőr című erkölcs rajzának hőse. *Rensceleor* Róbert, a kapitalista elűhő megtestesülése. Ahogyan ez a milliomos ember élt, ahogyan a munkásaival bánt, ahogyan a nyomor, az éhség marangolta munkásait, utalatos göggyélt segítség helyett zsátrájba kergette, az nem e regény hősenek cselekedete, hanem minden idők, minden kapitalistájának, a rendszer ajára volt a világ bármely zugában.

Rensceleor Róbert ipartelepének *Hungerville* városkának nyomor tanyáit, düledzett házeit, kizsartott, lesóványodott aszszonyait, beteges vad tekintetű becssett szemű férfait, éhenhaló gyermekeit, meg lehet találni minden nagyobb ipari metropolis külvárosában.

A kapitalista erkölce mindenhol egyforma volt. Ha kerő szóval fordultak hozzá, akkor rideg gúnyos mosoly: éreztetése annak, — hogy lám mennyire reám van szorulva ez a rongyos csürhé — volt a felelet.

Ha panaszkodtak a munkások, hogy nem lehet megélni a munkabérből, akkor szitok szemrehányás következett, hogy miért isszák el a béruket.

Ha kimutatták a munkások, hogy jogos a követelésük és abból nem engednek, akkor rideg az ajtomutató, a kirugás, a csendörökkel, rendörökkel való hájsza, a munkából való kizárás, vezetők letartóztatása, elítélése.

És a kapitalista megselekedete mindezt anélkül, hogy érezte, belátta volna azt, hogy az ő fejedelmi jöleté és annak a munkásnak nyomorult tengődése között milyen borzalmas az ellentét. De ha érzés és belátás nem is, de valami felelemnek borzongásnak kellett volna lakoznia benne, a rettenetes egy nemének, hogy mi lesz, ha ez a kipréselt, agyonhajsolt, kiuzsartott munkánépség egyszer erőre kap, hatalomhoz fegyverhez jut, aztán itél és törvényt szab.

Upton Sinclair, nem írhatta meg regényének ezt a részét, de meg írhatták ezt azok a kapitalisták, akik a bolsevizmust szerencsén meguszták.

A befejező részt meg majd mi fogjuk megírni munkások, akik hivatottak vagyunk elbíralni, hogy ráillik-e a kapitalistákra is

Napoleonnak Ausztriára vonatkozó mondanása, „*hogy nem tanul, és nem felejt.*” Leszünk-e abban a helyzetben, hogy a kapitalisták megváltozott erkölce folytán egy új fejezetet kezdhessünk, ezzel a címmel: „*A kapitalista erkölce a jelenben.*” Bemutathatjuk-e a világnak, amikor a kapitalista ott ül a törvényhozás padján és okos törvényeket szab a munkás egészsége, jöleté védelmére, munkanélkülisége és aggkorának esetére.

Vászonra lehet-e vetíteni egykor azt a

képet, amikor a magyar kapitalista ott ül az erőtől duzzadó meglegedettségével ellett munkásai között, és vállalata buság jövedelmének a munkásokat megillető részt éppen kiosztja.

Mi ebben a jövőben hiszünk. Mi ennek az ábránd világnak az eljöveteleiben reménykedünk, mert ez nem ideológia, ez nem fantazmagória, ez csak az új idők új szellemének véres keresves tanulságok édes gyümölcse lenne.

F. J.

A munkáskérdés szociális megoldása.

Irtta: Fehér Ferenc.

Hogy a bolsevizmus Magyarországon is felülbette fejet, és ezáltal megmetyézte a tisztességes munkásrétegeket, valamint tönkre tette egész állami berendezéseket, azt annak köszönhetjük, amint már tudva is van, hogy Oroszországból hazajött Kun Béla és társainak a Károlyi kormány megengedte az agitációt a bolsevik eszmék terjesztésére. A többit tudjuk. Hogy mi mindent ígértek a munkáságnak: földi paradíszot, görli palotákat, mimszteri fizetéseket stb. Ezek a munkáságnak tett mézes-mázos ígéretek, amint láttuk megtestesítették a munkásságot. No meg hozzájárult megtestesítésükhöz, valjuk meg öszintén az is, hogy Oroszországból után itt Magyarországon volt legjobban elhanyagolva a munkáskérdés. Így nagyon könnyen lehetett az állandóan elégedetlenségben élő tömegeket befolyásolni, a bolsevista eszmeinek megnyerni.

Kun Béla és társai a tisztességes kereszletény magyar munkás tábort akarta feloldozni a bolsevik eszméikért, ami részben sikerült is neki, mert több ezer munkás esett el Kun Béla hatalmáért.

Hogy az állam most újra talpra állhason, ahhoz az szükséges, hogy munkás és munkaadó, polgár és munkás hazafias aldozatköszséggel megkezdjék a termelő munkát.

Most azután térjünk át arra, hogy mi az állam kötelessége a tisztességes munkássággal szemben, hogy végre meglegedett munkástáborral rendelkezhesen. Hogy ebben az országban talaja volt

a lelketlen igaztókna, annak az az oka, hogy a munkásság nem lett nálunk méltányolva. Nincsenek szocialis jöletí intézmények, mint vannak akármelyik más nyugati államban.

Élsősorban is az állami munkásbiztosító pénzért az, amelyet revizó alá kell venni, mert az intézmény nem felel meg a munkásság szocialis követelményeinek.

Ez az intézmény az ő honyagságoival, visszalesevel, teületessegeivel nem tudja kielégíteni a rea utalt munkásságot.

Ki kell ezt az intézményt egészíteni egy állami munkás, nyugdíj, betegség és baleset biztosító pénztrára, melyben minden munkás biztosítva legyen, úgy betegség, baleset, valamint agy korára mézve.

Legyen annak a munkásnak, aki egész életén keresztül tisztességesen dolgozott, és nagy családja vagy egyéb okok révén nem tudott magának vagyont gyűjteni, öregségére mielő élnie, úgy hogy ne szoruljon se a szegényháza, sem pedig kolduzarisnyára.

Meg kell szüntetni a különféle szakmai nyugdíj intézeteket és egyéb hasonló intézményeket, és e helyett egyes egyedül Állami nyugdíjintézetet kell megalkotni.

A dijakat az állam valamilyen adó formában vesse ki a társadalomra, úgy hogy ne csupán a munkásság vállára nehezkedjen annak terhei.

Térjünk rá továbbá a lakáskérdés megoldására. Azt nagyon jól tudjuk, hogy a mai munkás bérkasznányák, egyáltalán nem felelnek meg a munkásságnak sem egészben, sem pedig gyermeknevelés szempontjából.

Nem pedig azért, mert annak tulzsfolt-sága rossz levegője, udvar, kert hiánya folytan a gyermek nem fejlődhetik rendezten, továbbá az emelet megmászása, egy, az egészségére, valamint szervezetére egyáltalán ártalmas. Itt a legjobb megoldás az lenne, hogy ha az állam ahelyett, hogy bérkaszárnyákat építtet, építtessen a főváros közelében lévő üres telkekre, földszintes munkás lakásokat, kerttel, udvarral, istállóval, egybekötve, ahol a munkás tarthat tehenet és apró jószágokat, éppen úgy mint faluhelyen.

A villamos vasutak kiépítésével a közlekedést is meg lehet ezen a helyeken könnyíteni.

El kell ezeket a munkásnegyedeket iskolákkal látni, hogy ne kelljen bejárni a gyermekeknek a fővárosba.

A telkek ott álnak üresen, bankok és egyéb intézetek üzérkednek vele. Részletfizetésre adják el a telkeket a munkásoknak mérleg drágán, uszorakamat mellett, fél is építtetik a házat, ha azonban a fél nem tudja törleszteni, kereset, vagy egyéb okok hiányában úgy elarverezik tőle.

Ennek meg kell a jövőben szünni, nem szabad engedni, hogy a munkásságot lelketlen üzér kiuzsorázzák, mert ezáltal nő az elégedetlenség a munkásság között.

Az államnak kell a kezébe venni a lakáskérdés megoldását, olyanformán, hogy ő építtesse ezen lakásokat a munkásság részére és bizonyos kedvezmények mellett adja át a dolgozó munkásságnak.

Ha aztán a munkásság azt látja, hogy ügyei fel vannak karolva, és igazságosan vannak megoldva, úgy lesz egy melegegdedt munkásság, akkor pedig nem lesz itt löbb talaja a munkásság testén elősokdó lelketlen piócáknak. Nem kell hozzá csak egy kis jó akarat, demokratikus érzés és ezt a kérdést rövidesen meg lehet oldani.

A magyar munkások új szervezkedésének jövő iránya.

Irta: *Farkas János.*

Az internacionálénak kommunizmusba kirobbant programja, nálunk Magyarországban olyan visszahatást szült az ipari munkásság között, hogy ma már semmi kétség sincs, hogy a nemzetközileg megállapított vezérelvekből a nagy tömeg teljesen kiábrándulva másfelé keresi programjának egészségesebb megvalósulását.

A Marx-fele tudományos szocializmus, mint pártprogram a munkásságra nézve különben is nagyon bonyolult volt.

Hacsak az utópista szocializmus lett volna, ennek a pártprogramnak a vejeje, akkor a munkásság nem törte volna annyira magát mellette, mert mint egy beláthatatlan időben bekövetkező ábrándvilág, a józan elméjű embereket nem igen vonzotta volna. Am, ha Marx gazdasági tantelemeinek végkövetkeztetési ilyen ábrándvilág-

ról tesznek is tanúságot, más Marxista szociológusok, mint Kautsky Károly, sokkal közéletkövetben, megértőbben és mindenek előtt a kivételben beszéletekben beszélnek. A Kautskyiak előtt a kollektivismus nem a proletáriátus diktatúráján alapszik, hanem a társadalmi erők egymásra hatásának kölcsönös kiegyenlítésén.

A társadalmi formák és keretek, különösen az állam igazgatásának kérdése a szociológiában mindig szorosan össze van fonna a munkáskérdéssel.

A Marxizmus papjai azonban nem egyöntetűen hirdetik hitvallásukat. Az osztályharc elméletének annak végző kifejtésében másként nyilvánul meg Engels-nél, másként Kautsky-nél, Bersteinnél, Leninnél, Szabó Ervinél és így tovább. Marx—Engels féle forradalmosítást nem lehetett egyöntetűen keresztülvinni az egész világban. Erősen demokratikus államokban, mint Amerikában, Angliában nem is használják a munkáspártszervezetek a forradalmi jelzőt. Ez Németországban, Franciaországban is, mint tudjuk még ma és kisebbbégben vannak azok a frakciók, akik proletar forradalmat utján proletar hatalmat akarnak. Am nehez megállapítani mégis, hogy a nemzetközileg megállapított pártprogram, melyik árnyalatának, melyik országot felelt meg.

A gyakorlat eddig az volt, hogy az agitáció a forradalmosítás mellett nyilvánult meg, az osztályharc legvégköveti vitele volt a tanítás, az elmélet oda konkludált, hogy a proletáriátusnak át kell venni a hatalmat. A napi politika azonban a fokozatos fejlődést követte és parlamentáris uton igyekezett a munkások követelményeinek egy-egy részét megvalósítani.

A munkásság azonban a végző cél hirdetésére és a napi politika követése között, elvesztette a találkozási pontot és tisztán csak vezetéki befolyásának hatása alatt állva aszerint viselkedett mindegy, hogy milyen temperamentumu vezéregyéniség milyen benyomást gyakorolt rájuk.

Az internacionálé mérlege mindig ingadozó volt. Az egységes pártprogramnak soha sehol, semmi nyoma nem volt. Már régóta megdönt Marx és Engels nemzetköziségének alapja, még olyan nagy kérdésekben is, mint az antimilitarizmus vagy a háború.

Az internacionáléban olyan elentétes nézetek lérték meg együtt, mint például azok, akik a szocializmus keresztülvitelét a mai államforma; sőt a magántulajdonnak nagyrésztben fenntartása mellett is lehetségesnek tartották, és azok, akik nemcsak magántulajdon, de még államalakatot sem akarnak ismerni. Engelsnek tanítását akarják ezek elfogadtatni, aki tényleg lehetségesnek is tartotta, hogy a kommunista társadalmi közösség minden látható állam funkció nélkül is fonn tud állni, és el tudja önön magát igazgatni. Engels az „*állam lassu elhalásának*” idejére jósolta, ezt a társadalmi közösséget és törvényeszeri bekövetkezését a következő okokra alapítja.

„*A proletáriátus megragadja az állam hatalmat s mindehélőtt a termelő eszkö-*

zöket állami tulajdonná változtatja. De ezzel megszünteti önmagát, mint proletáriátust megszüntet minden osztálykülömbéget és osztály ellentétet és ezzel megszünteti az államot is mint államot.”

Azt mondja Engels; „*Allamra csak a mostani osztály ellentétek közt mozgó társadalomnak van szüksége, hogy erőszakosan félén tarthassa, a kiszámányolt osztályt.*”

De ebben a tanításban nem sok szocialista hisz.

Még maga Nicolaj Bucharin sem, mert hiszen a bolsevisták e nagy apostola maga írja egyéni könyvében a következő figyelmeztetést:

„*A proletáriátusnak, amikor uralomra kerül, vigyaznia kell arra, hogy a megdöntött uralkodó osztályok helyett egy másik uralkodó osztályt ne neveljen maga fölé, a bürokrata osztályt, a hivatalnok arisztokratát.*”

Egy másik bölcselet, aki szintén nem híve a mai kapitalista állam rendszernek, ő maga is megszüntetését hirdeti, de a kommunizmusban sem bízik, mert így írt róla még akkor, amikor gyakorlatilag nem ismerhette.

Ha kommunista alapon a kommunista politikusok kezükbe kapják a hatalmat, és állami tulajdonnak jelölik ki a termelő eszközöket, akkor azoknak igazgatását egy nagyszámú bonyult szervezeti alantas lejebbvaló, felsőbb és legfelsőbb, hivatalnok sereg, irnok, gyárokornokok, fogalmazók, tanácsosok és miniszterek végziknek, a munkások pedig megkapnak a törvényben megállapított bérüket, amelyért a törvényben megszabott ideig volnának kötelesek dolgozni és nyomorultabb rabszolgák lennénk, mint voltak valaha.

A munkások felszabadítása tehát csak fixívo olyan értelemben, amint azt Engels hirdette. Az államhatalom a proletáriátus győzelmén esetén sem „*halhat el*”, az uralkodó osztály újra föltámad, csak más formában, ezek uralma ellen újra hadakozni kellene a munkásságtalynak és ezeknek megint csak védeniök kellene kiváltságos helyzetükét.

„*Ha eddig a világ munkássága nem is látta ezt a könyvekben bizonyosnak, Magyarországban a négy hónapi szemléltető tanfolyam erőll meggyőzhetett mindenkint.*”

Beláthatta a munkásság, hogy ő maga uralomra nem juthat soha, mert egy modern társadalmi életben maga a termelő nem lehet egyszersmind elosztó is. Hogy ez lehetséges legyen, vissza kellene térniük a kezdetleges ó kommunizmushoz, ahol a kultúrát, a kényelmetadó, az élet széppé, kellemessé varázsló rafinált kezek eltűnének, mert a kommunista társadalom produktumai, mint nem termelőkhöz nem juthatna el, és így kipusztulnának.

Milyen élett volna ez?! Kivánhatjuk-e ezt a ár csak utóadmik számára is?!

Vagy akár közös termelés bürokráciával, népbiztosokkal! Ez talán meghozná a szabadságot a jöletét! Hiszen láttuk, éreztük, tapasztaltuk, hogy milyen lett volna az a szabadság, az a jölet, amely államiszámvevőszék statisztikusai, matematikusai minuciózus pontossággal kiszámított élet-

föltételeire lett volna alapítva. A szabadság nem volna más, mint a munkás hadsereg vasszorgó drilje. A jólét ugyancsak a munkáshadsereg egyszerű gyomor kérdése.

A jólét első és legfontosabb alapföltétele az egyéni függetlenség, függetlenség pedig hogy lehetne meg egy falanxter államban a beskatulyázott emberek társadalmában, ahol megmunkálni sem szabad, ahol egy duzzog szó jogot ad az államnak, hogy egy tétl vonással, egy kéz legyintéssel örökre lehetnéne tege annak a duzzogónak, elégetetlenkedőnek egész nyomorult létét, egzisztenciáját.

A munkásosztály felszabadulásának tényét nem úgy, kell értelmezni, ahogy azt Engels után Leninék, Kuneik tanították, hanem úgy hogy a munkásosztály ne rabstulgoja legyen többé a tőkének, hanem társa, részese a termelő és fogyasztó társadalmának.

Legközelebb rá fogunk mutatni arra az irányra, amelyet a magyar munkások a tapasztaltak után követnie kell.

Nyolcórás munkaidő Szerbiában.

Lapunk múlt számának vezércikkében ismertettük nagyjában azokat az állomásokat, amelyek a munkáskérdések rendezésében, különösen a munkaidő szabályozásában már nagy előhaladást tanúsítottak. Általában ma még a tízórás munkaidő dominál az egész világon.

Szerbia azonban, mint azt a M. T. I. tudósítója jelenti, most nagy lépést tett ezen a téren. *Uganyis a belgrádi hivatalos lap kormányrendelet közöl, melyrendelet valamennyi iparágúra és a bányászatra is elrendeli a 8 órai munkaidőt.*

Nyolc órát állapít meg a rendelet az egész királyság területén mindennemű más munkára. Azonkívül a munkabért 50%-al emeli. A rendelet kihirdetése után nyomában érvénybe lép.

Lám, ez a rendelet megszületett egy királyságban. Kiadta egy olyan kormány, amelyikbe nincs is többségben a munkáság képviselői. Nalunk pedig nem találhat elégségesnek a munkáság igényeinek kielégítésére a tisztán szocialista kormányt sem.

Mi százat teszünk egy ellen, hogy a magyarországi, szocial-kommunista párt nem fogja a munkáság előtt a belgrádi rendeletet elismerőleg méltatni, hanem azt fogják hirdetni, hogy az ottani szocialista kormányfőnek eladták a munkáságot a tőkésnek, mert ott, ahol el lehet érni a 8 órai munkaidőt, ott el lehetett volna éri többet is, és így ez a rendelet a munkások becsapását jelenti. Ugy bizony! A munkások magyarországi képviselői így járt el a multban is mindig. Az angol és amerikai munkáspártok (nem nemzetközi) hiványairól a magyar munkások sohasem hallott semmit. De unos untalan olvashatta ezeknek a munkáspártoknak a folytonos

ocsárlását, gyalázását, pedig, ha a magyar vezérek csak 10¹/₃-át tudták volna hozni azoknak a munkásvédő törvényeknek, amit ezek a pártok kivitáltak genfi, meg berni határozatok nélkül is, akkor egy-egy Bokányit minden primadonna alúrók nélkül is az égig emelt volna a magyar munkáság.

Am azohoz egy kis komoly munka is kellett volna. Már pedig minek dolgozni. Sokkal könnyebb volt állami hivatalban ülté állami fizetést élvezve, az állam pénzét igaztni az állam ellen. Most azt hiszik, majd csak elefejt a munkáság minden, nem kell más, csak igaztni, útni a kormányt, hogy nincs tüzelő, nincs munka, nagy a drágaság stb. és az emberek megint bedőlnek, tömők a pártkasszák, a függöny ismét felmehet és kezdődhet a komédia megint.

Keresztény szocialistáké a jövő Magyarországon.

A külföldi lapok sokat foglalkoznak most a magyarországi viszonyokkal és mind süröbben találjuk bennük azt a megállapítást, hogy Magyarországon, a keresztény szocialistáké a jövő. E megállapítások valóban nem alaptalanok, mert a munkások, a nagy családok folytán tömegesen csatlakoztak a keresztény szocialista pártokhoz. A párt különben is, nagy restauráción ment keresztül az utóbbi időben. A pártot teljesen átalakítva, demokratikus harci alapra fektették. A régi elavult papi fellegfő helyett modern szellemű munkás és polgári elemek kerültek a párt élére. A szakszervezeteket pedig gazdaságlagos szervezik, maguk a szakmunkások.

Egyébként is, be kell látnunk, hogy érdekeink a jövőben azonosak mind azon elemekkel, akik nem csak egyoldalul nézik a társadalmi újjaalakulást, hanem a nemzet egészének összetettségétől várják a megújodást. És valjuk be, lássuk be, hogy azok az erők, azok az egyéniségek, akiketl várjuk boldogulásunk lehetőségét, legnagyobb mértékben a keresztény szocialista pártban találhatók föl leginkább.

Ennek a pártnak nemes tradíciói nem engedik meg azt, hogy benne kétes jellemű emberek szerepet vihessenek, általa hatalomhoz juthassanak és kalandor politikával üzérkedhessenek. Hogy etől megvannak óva a párttagok, már ez igen sok hasonlatlan ígéretesnél többet ér és ez nemcsak nekünk munkásoknak, hanem az egész országnak javára van.

Vizsgálat a szocialista szakszervezetek ellen.

A szocialista szakszervezetek vezetői ohasem a tagok anyagi és gazdasági helyzetével törődtek, sőt lehet mondani, ez náluk csak tizedrangú kérdés volt. Ellenben a politika, az mindig az első. Eppen azért történhetett meg az a sajátságos

dolog, ami ily formák között természetesen mindig be fog következni, hogy amit a munkáság politika terén kiereszkolott, azt mint igazságtalan vívmányt addig respektálták a politikai ellenfeleink, míg kényszerítve voltak rá. Mihelyt a kényszerhelyzet elmúlt, nem lehetett megtartani meg a jogos vívmányokat sem.

A diktatura alatt a szervezeteiket teljesen a vezetőség kezelte, senkinek sem volt beleszólaí valója, legkevésbé a tagoknak. Eppen azért nem lehet tudni, miképpen kezeltek a diktátor urak a tagok által bebizetett fillereket. A kijózanodott munkáság most számon kéri, hogy vajjon mi történt a befizetett tagdíjfaival! Ezeideig már számos szakszervezet munkássága kérte a szakszervezeteit elleni vizsgálátot.

Egyik komunistá szocialista szakszervezet ellen örösti vádakat emeltek a VI. ker. előjáróságnál. És ez nagyon helyesen van. Az elnyomatás után kell a munkásságban annyi morális erőnek lenni, hogy a vagyonával visszaelő panamistákat számtalan esetben jogtalanul harcosló vezetőiség kis királyokat leleplezi és a jól megérdemelt közölatnak szolgáltatja ki. Tanulja meg végre a munkáság és szokja meg, hogy a szájakodó kalandorocskák csak üres hólyagok, nem kell tőlük tartani, felni, amint azt eddig tették, bátran és nyíltan a szemük közzé kell nézni, akkor megjuhászodnak, mint a kutya a korbács előtt.

Az állami munkaközvetítők megalkatása.

Tudvalevő, hogy a magyar kormány a háború előtt nagy gondnal kezelte a munkaközvetítés kérdésének végleges megoldását. Sajnos, a háború felbcsakította ezen problémát teljes megvalósulását is, amelynyiben csak a központot sikerült megalkatni. Itt megakadt a további fejlődés, mert a háború alatt volt olyan időszak, a mikor egyáltalán nem volt munkás, akit el lehetett volna közvetíteni. Az ország belső rendjének konszolidálásával azonban ismét fontos kérdéssé vetődik föl a munkaközvetítés, mert ahogyan az most folyik, az még az azzsiai állapotok közzé tartozik. Eltekintve attól, hogy a munkanélkülinek három-négy iródt kell naponta felkeresnie, amelyek egymástól meglehetősen messze fekszenek, vele jár ezzel, a kinzó bizonytalanság érzése mert kivéve az állami munkaközvetítőt (ahol meg az a baj, kevés a rendelés), többi ipartestületi és szakszervezeti iródkban a közvetítés a paitáságon alapszik.

Az államosítást igen könnyű volna keresztülvinni. csak a muakaadóknak kellene azon határozott álláspontra helyezkedni, hogy nem adnak le rendelést máshol, mint csakis az államban. De ebben a tekintetben a munkaadók nagyon könnyelműek, blazirtak, felületesekek és így hiába van meg a jókarát a kormánytól, az állami igazgatónál, ezen a nemtoródságon megtróik minden igyekezett. Vegyék a munkaadók

jobban szívükre ezt az ügyet, most olyan korszakot élünk, amikor minden eszközt meg kell ragadni, hogy az alkalmazottak, a munkások ki legyenek véve az ügynökök és azoknak a lelketlen igazgatóknak karmai közül, akik még a kenyérkereset utáni szaladgálás kényszerét is politikai eszköznek használták ki. A munkaközvetítésnek teljes állami központosítását követeljük.

Pálfiy Endre és Marci átvették a Borz-ú. és Molnár-ú. sarkon levő vendéglőt. Megnyitás folyó hó 6-án volt.

HIREK.

A szállodai és vendéglői alkalmazottak panasza. A szállodai és vendéglői alkalmazottak mind sürűbben panaszkodnak az élelmezés miatt. Mi felismerjük a jelenlegi helyzetet, ez azonban semmiképpen sem jogosítja fel a szállodás és vendéglős urakat arra, hogy személyzetüket, akiknek sokkal nagyobb bajuk van különben is családjukkal, mint a tulajdonosnak, hogy megvonják tőlük a rendes élelmet. Hust állás juttatnak, de a legtöbb helyen csak üres főzéllel akarják dolgoztatni őket, pedig tudunknak magas árak mellett módjukban van. Ez a kapitalista telhetetlenség rövidesen meghozza a maga reakcióját.

Felmentett munkás beszerzési központ igazgatói. Van a magyar munkásoknak egy szerény csendben működő beszerzési központja: „Az akarat”. Ez az intézmény nagy utjában volt és van a Népszavaéknak. Miért is mindent elkövetnek ellene. A hazudozások és rágalom pergettében tartották mindig, de persze csak azért, mert nem tartozott a Népszavához, de különben semmiféle politikához, hanem dolgozik hivatásának megfelelően, tagjainak gazdasági érdekében. E szövetkezet igazgatóságának ezenkívül akadnak ellenségei, akik fejleltették hitlen kezelés stb. dolgok végett. A bíróság már régebben ítélték é tányiban és az igazgatóságot felmentették.

Válságban a régi sajtó. Azon régi budapesti orgánomot, amelyek a bolszevizmus előtt állandó szenzációban tartották a bolszevizmust előkészítő agitációt, most visszatérve, nem valami nagy rokonzenvert találtak. Mindenki tudja külön-külön mindegyik lap bűnét, éppen ezért csak az új lapokat olvassa a közönség.

Fogadó

vendéglő és kávépár.

A kávék és vendéglősök válasza az új pincér egyletnek.

A budapesti pincérek tudvalegőleg egy új egyesületet alakítottak a keresztény szocialista szakszervezet égisze alatt. Az egyesület megalakításáról értesítették a kávék és vendéglősök ipartársulát, mely elvükben hangsúlyozták, hogy ezen elha-

tározásuk ment minden vallásélekezeti megkülönböztetéstől és kizárólag a szállodai, vendéglői és kávéipari munkások gazdasági jogos érdekeinek szolgálatába áll. A két ipartársulat most melegehangú levélben válaszolt az új egyesület bejelentésére, melyben tudomásul veszik megalakulását s egyben felkérték az egyesület vezetőjét, hogy minden munkásügyben bizalommal forduljanak hozzájuk.

A pincérek sérélmé. A kormány intézkedése folytán szeptember hóra a dohányárut minden munkásnak és alkalmazottnak vállalati és üzem szerint kelet kiutalni. Így is történt, mindenütt megkapták a járó dohány mennyiségét csak csupán a pincérek és a többi szállodai, vendéglői alkalmazottnak nem utalták ki. A pincérek ez ügyben felkeresték a keresztény pincérek szakszervezetét és kérték sérélmük orvoslását.

Az új pincéregylet programja. A keresztény pincéregylet rövid programban vázolja gazdasági, kulturális és erkölcsi céljait. Gazdaságilag a százalékos revieralapa helyezkedik, mert ezt a pincéregylet általános nagy többsége kívánja, amennyiben a borra való eltérést csak így tartják lehetségessé megoldani. Mindenekelőtt a százalékos fogják napirendre hozni, ami pedig a Jevirt illeti, azt átmenetileg fogják napirendre tűzni, úgy hogy egyelőre megmaradnak a főpincérek, de azok is borra való nélkül százalékkal fognak dolgozni. Kulturális tekintetben nagy súlyt helyeznek a tanoncok szakiskoláztatására és társadalmi neveletésükre, mi célból kérni fogják a már fenálló szakiskolákban való befolyásukat. De gondoskodás történik a felnőttek helyes társadalmi és közigazgatási oktatására is előadások keretében. Majd a háború és a vérviztoros kommunizmus alatt megzavart erkölcsök megszüntetése érdekében fognak erre szolgáló minden eszközt felhasználni. Mindezek szolgálatára ily ügyosztályokat fognak megfelelő emberekből összeállítani.

Feladás szerkesztő: FARKAS JÁNOS
Szerkesztő-kiadó: GREGORITS ISTVÁN.

PAPIRSZALVÉTA

Kávéházi fehér krepp hajtogatva.
Éttermi puha papírszalvéta 50-50 cm. nagyságban legutányosabb beszerzhető.

Özv. Berkovits Károlynénál
Budapest, VI., Sip-utca 4. szám.
TELEFON: 106-07.

NAGY IGNÁC

pincélfelzerelési cikkek szaküzlete
Budapest, VII., Károly-körút 9.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű pincélfelzerelési cikkekben, u. m. borszivattyúk szűrőgépek, hordógrölök, pasteurizáló készülékek, palackozó, parafadagók, címkékben stb.
Kiváló készítmény!

Alkalmi vételek!

Kávéház éles sarak, halálest miatt olcsón eladó **Vendéglő** keleti-pályaudvar környékének legjobb üzlete, leltári árban átadó. **Kávécsarnok** egyetemenl szemben, vagyonserző helypotomáron eladó.

BUDIK GYÖRGY irodájában
Budapest, Rökk Szilárd-utca 21.

SZARKA ÉTTEREM

BUDAPEST, VIII.

FŐHERCEG SÁNDOR-UTCA 44.

Elsőrendű konyha,
tisztá italok, polgári árak. A szakmabeliek szives vendégfogadaja.

STILLER JÓZSEF

félszekrények és hűtőberendezések gyára
Budapest, VII. Kazinczy-utca, 6 b.

Telefon 12-83.

Mindenemű kávéházi, buffet, bar, mézáros és hentesipari berendezések készit és tart raktáron.
Fennit 1873 óta.

• Borivőknek a bor kaveréséhez! •

NATIONALE
GIESSHÜDLER
SAVANYUVIZ

közömbösitit
a bor savanyúságát,
his kellemesen pezseg.
Nem festi a bort.

TÖRLEY

